

AVRUPA MÜSLÜMANLARININ

VAZİFELERİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Kemâ yenbegî li-celâli vechihî ve li-azimi sultânih. es-Salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Tâci ru'ûsinâ ve tabîbi kulûbinâ Habîbillâhi Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahu bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ.

Aziz ve muhterem kardeşlerim, gününüz hayırlı olsun.

Bugünün programında bize konuşma konusu olarak “Avrupa Müslümanlarının Vazifeleri Nedir?” adlı bu konu verilmiş.

a. En Önemli Varlığımız İmanımızdır

Şimdi karşımızda Avrupa müslümanlarının vazifeleri diye bir adeta soru. Yani bizler Avrupa'da yaşayan müslüman kardeşlerimizin vazifelerinin neler olduğu üzerine nasıl düşündüğümüzü herhalde merak ediyorlar. Bu konuda bilgi ve tavsiye ve nasihat istiyorlar. Dînî yönden tabii olması lazım.

Çünkü biz Avrupa'da yaşamıyoruz, İstanbul'da Türkiye'de yaşıyoruz. Arada siz davet ettiğiniz için buraya geliyoruz. Avrupa'nın, Danimarka'nın, Almanya'nın, Fransa'nın, Hollanda'nın, İsveç'in, Norveç'in problemlerini muhakkak ki yurt dışında yaşayan kardeşlerimiz daha iyi bilirsiniz; ama genel bir söz söylemek gerekirse -ki biz burada yaşamadığımız için bizden istenen genel bir şey, genel bir cevap- şunu söylememiz lazım, aziz ve muhterem kardeşlerim: Bizim en önemli varlığımız, en kıymetli varlığımız imanımızdır.

Çünkü bu iman bizi birinci konuşmamda burada umumi olarak hepinize söylediğim gibi hem bu dünyada bahtiyar edecek hesaplar ihtiva ediyor. Bu dünyada biz bu iman ile, bu imanımıza sımsıkı sarılarak yaşarsak çok mutlu, bahtiyar, örnek bir toplum olacağız. Zaten Allahu Teâlâ hazretleri müslümanları örnek numune bir toplum olarak halk ettiğini, görevlendirdiğini, gönderdiğini âyet-i kerîmelerde bildiriyor.

Bir müslüman, İslâm'ı her bakımdan bilen bir insan oluyor. Bir kere İslâmî şartlara riayet

ettiği zaman yüz yaşına gelmiştir, görmüştür; iğneye ipliği geçirir.

Tabii, bu nereden kaynaklanıyor? İslâm’la bunun ilgisi nedir?

Yüz on, yüz yirmi yaşına gelmiştir; dintir. Tabii müslümanlar “ben gözümü, sıhhatimi koruyayım, yüz on yaşında temiz ve sağlam kalsın” falan diye bir şey düşünmüyorlar. Müslümanlar müslüman olarak yaşadığı zaman bakıyorsunuz sıhhatli bir insan ortaya çıkıyor.

Mesela Düzce’de birisinden bahsettiler. Yüz bilmem kaç yaşında, unuttum ben. Yani yüz on yaşında falan. Evi camiye beş kilometre mesafede. Beş kilometre mesafe demek, bir saat yürüyerek gelinen mesafe demektir. Kilometre olarak insanlar bilemez, bir saatlik mesafe demektir. Hiçbir sabah namazını evinde kılmamış. Hiç üzerine güneş doğdurtmamış. Yani yatarken üzerine güneş doğmamış, güneşten evvel kalkmış. Hiçbir sabah namazını evinde kılmamış, camide kılmış; işte işin sırrı bu.

Yani bu adam gelip de burada İsveç’te beden eğitimi tedrisatı görmedi. Sağlık elemanı

olarak yetişmedi, spor elemanı olarak yetişmedi. Nazariyatını bu işin bilmiyor ama İslâm'ı yaşadığı için; akşam erken yaptığından, sabah erken kalktığından, gıda rejiminden, sofraya acıktığı zaman oturduğu için, sofradan daha doymadan kalktığı için, midesinin üçte birini boş, üçte birini su ile üçte birini gıda ile doldurduğundan, ne bileyim dış sağlığına dikkat ettiğinden, misvak taşıdığından dişi sağlıklı oluyor, vücudu sıhhatli oluyor. Gözü dinç oluyor, kafası dinç oluyor. Hafızası kuvvetli oluyor, bunaklık gelmiyor, ihtiyarlamıyor.

Neden?

Yani İslâm'ın yaşantısına uyduğu zaman, İslâm'ın emirlerine uyduğu zaman bedenen sıhhatli oluyor. Avusturya'ya birisi şey olarak gitmiş. Ayağında bir amansız hastalık belirmiş. Onun için gitmiş. Türkiye'de tedavi ettiremediği için Avusturya'ya bir hastaneye gitmiş. Doktor muayene etmiş ayağının rahatsızlığını.

“Neredensiniz,” demiş, “hangi ülkeden geldiniz? Yabancısınız, Avustralyalı değilsiniz. Nereden geldiniz?” demiş. “Türkiye'den.” A, şaşırılmış. Başını sallamış Allah Allah der gibi yani. Almanlar mein Gott diyorlar. Oh my God.

O zaman biraz düşünmüş, “Türkiye'den iseniz o zaman herhalde müslüman değilsiniz galiba.” demiş. “Gayrimüslimsiniz, hıristiyan-sınız galiba.” Yok, demiş, müslümanım. O, yine bir şaşırılmış, Allah Allah! Gene başını şey yapmış falan. Ondan sonra, yine biraz düşün-dükten sonra “Siz yoksa İslâm'ın ibadetlerini yapmıyorsunuz galiba? Namaz falan kılıyor mu-sunuz?” demiş. Evet, kılmıyorum maalesef, yapamıyorum, bilmem ne falan. “Hah” demiş. “Tamam, şimdi anlaşıldı. Bu hastalık müslü-manlarda olmaz.”

Müslüman namaz kılıyor; yani günde beş vakit, 40 rekât belini büküyor. 40 defa günde dizini büküyor. Biz faydasını ne olduğunu bil-miyoruz. Yani yatıyoruz, kalkıyoruz ama biz jimnastik olsun diye yapmıyoruz bunu. Allah'ın bize emrettiği namazı, Peygamber Efendi-miz'in öğrettiği şekilde kılıyoruz ama dizi-mizde bir hastalık olmuyor.

İnsanların dişetlerinde bir hastalık var, bu misvak kullanan o olmuyor. Piyore denilen bir hastalık olmuyormuş. Bir diş hekimi anlattı bana. “Hocam, insanların yüzde doksan be-şinde dişin kökünde iltihap vardır. Diş sallanır,

kolayca çıkar. Piyore hastalığı vardır. Bu misvak kullananlarda olmaz.” dedi. Yüzde doksan beş insanda olan bir hastalık müslümanda olmuyor.

Neden?

Çünkü misvak kullanıyor. Şimdi denilebilir ki misvak kullanmak şart mı, diş fırçası kullanamaz mıyız?

Kullanabilirsin, amaç diş temizlemektir, dişin temiz olmasıdır. Hatta parmağına tuz alsan, tuzla dişlerini ovuştursan veya karbonat alsan, karbonatla dişlerini ovuştursan diş temizliğini sağlasan, ağzını çalkalasan iyice; tamam, bu da olur ama biz farkına varmıyoruz ama kâinatı yaratan her şeyi biliyor, Allah her şeyi biliyor. Bu misvakın içinde antiseptik bir malzeme varmış. Antiseptik yani ağzın mikroplarını öldüren, asidini söndüren bir madde varmış. O madde ağızdaki asitleri söndürdüğü için, bakterileri, mikropları öldürdüğü için, antiseptik olduğu için ağız sıhhatli oluyor.

Birisi dedi ki böyle müslüman böyle met-hiyesi yapılırken doktora benimle beraber gelmişti. Ben tedavi olacaktım, o da yanımızda

gelmişti. Elhamdülillah. Diş etleri çok hasta olan bir insandı, yaraydı diş etleri. “Biraz dudaklarımı sıksam ağzım kanardı.” dedi. “Abdest alırdım, tekrar alırdım, tekrar alırdım. Kanardı ağzım, geçiremezdim.” dedi. “Sonradan birisi bana misvakı tavsiye etti. Misvakı kullandım. Dişlerim sıhhatlendi, diş etlerim kuvvetlendi.” falan dedi. Diş doktoru dedi ki: Otur şu masaya. Oturdu, açtı ağzını; muayene etti.

“Evet, çok güzel.” dedi. Bize de “gelin bakın” dedi. O arkadaşın ağzının içinin güzelliği hala gözümün önünde. Hala hayranım. O kadar güzel dişleri, o kadar güzel diş etleri var; o kadar sıhhatli ki. Halbuki yaraymış yani. Kendisi muzdaripmiş.

b. Müslümanın Huzurlu Olması

Yani işte dişeti, işte yüz hastalığı, işte bilmem şu hastalık veya bu hastalık, ben hastalıkları bilmiyorum. Böyle şey olarak da olmayan birtakım meziyetleri ortaya atıp da reklam ve propaganda yapmak niyetinde de değilim ama bunları duyuyoruz. Yani İslâm'ın kendisinin içinde mevcut olan yan şeyler bunlar, yan

bacalar, yan faydaları. İslâm'ı asıl faydası olan Allah'ın rızasını kazanmak, Allah'ın sevdiği bir kul olmak ama müslümanca yaşadığı zaman insan vücudu sıhhatli oluyor. Ruhu huzurlu oluyor.

Bir müslümanın huzuru herkesin gıpta edeceği bir huzur. Dünya üzerinde müslümanın huzuruna erişen başka bir insan yok. Amerika belki dünyanın şahıs başına düşen geliri en yüksek ülkelerden biri. Ama o müslümanın mutluluğunu herkes elde edemiyor, parayla alınmıyor. Daha başka şeylerle alınmıyor.

Hâsılı insan müslüman olarak yaşadığı zaman, vücudu sıhhatli oluyor, aklı sağlam kalıyor. Gözü sağlam kalıyor, dişleri sağlam kalıyor. Damarları tıkanmıyor. Kalp rahatsızlığı olmuyor vesaire, vesaire. İslâm ailesi de mutlu oluyor. Bir ömür beraber yaşıyorlar da duyuyoruz böyle mübarek aileleri.

“Ben kocamdan şöyle bir zerre kadar incinmedim.” diyor. Kocası da kadına diyor ki: “Hanımcım, ben seninle evlendim. Senden hiçbir böyle kötü şey görmedim. Bir incinmem yok.” diyor, helalleşiyorlar. Öyle vefat ediyorlar. Yani birbirleriyle hiç şeyleri olmadan,

böyle kavgası, gürültüsü, zırlıtısı. Hani zırlıtısız ev olmaz falan diyorlar ama İslâm evinde olmuyor aslında, saygılı oluyor.

Hâsılı, Müslümanlık bize hem dünya saadeti veriyor. Vermiş, ispat edilmiş bir şey bu. Atalarımızın ve büyüklerimizin bizim de kısmen gördüğümüz insanların hayatlarında bu ispat edilmiş bir şey. Hem de âhîret saadeti veriyor çünkü mü'min olan cennete girecek.

Men kâle lâ ilâhe illallah. Kim *lâ ilâhe illallah* derse cennete girecek. Mü'min olmaya bu imkân yok.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

*Inne'llahe lâ yağfiru en yüşrike bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ'u.*¹

Allah şirki affetmiyor, küfrü affetmiyor. Bir insan müşrikse, kâfirse onu affetmiyor. Başka günahların hepsini affedebilir. Hırsızlık yapmış affedebilir, adam dövmüş affedebilir.

¹ 4/Nisâ, 48.

İşte hataları, zulümleri vesaire hepsini affedebilir; ama şirki, küfrü affetmiyor.

Binâenaleyh, mü'min âhirette de saadet buluyor. Şimdi bu bakımdan bizim en büyük servetimiz, mü'min olarak en büyük servetimiz imanımızdır.

Biz bu serveti şeytana kaptırmamak için, düşmana kaptırmamak için, bu serveti korumak hususunda çok dikkat etmek zorundayız.

Nereye getireceğim sözü?

Şimdi biz buraya gelmişiz. Arkadaşlarımız Türkiye'yi terk etmişler. Türkiye'deki iş hacminin az olmasından, işsizlere iş bulma imkânının kısık olmasından bir göç olmuş. Yurtdışına arkadaşlarımız gelmişler. Bu göç olmadan önce biz bu göçün karşısındaydık. Yani bizim kardeşlerimiz gayrimüslimlerin arasına gitmesinler. Onlardan kötü huylar kapmasınlar. Oraya gittikleri zaman imanlarını unutmasınlar. Namazı, niyazı bırakmasınlar. Gitmesinler oraya. Türkiye'de azıcık parayla azıcık maaşla yaşasınlar ama imanları sağlam kalsın diyorduk.

Bu yanlış değil, bugün Avrupa'ya gelmiş olan müslümanların büyük bir kısmı, yüzde

doksanı dînî vazifelerini unutmuş, yapmıyor. Camilerle ilgisi, irtibatı yok. Bunların çoğu Türkiye'de de yapmıyordu zaten. Yani Türkiye'de de zaten herkes camiye gelmiyor. Maa- lesef herkes sağlam müslüman değil.

Tabii, bu yabancı ülkeye geldiği zaman bi- rinci nesilde bir tesir oluyor. İkinci nesilde bir başka tesir oluyor. Üçüncü nesilde bir başka tesiri oluyor. Onun için Almanlar diyorlarmış ki ikinci nesil bizim. Birinci nesil sizsiniz. Ta- mam, sizi adam edemeyiz. Bize benzeteme- yiz. İkinci nesil işte biraz yarım yamalak. Si- zinle bizim aramızda ama üçüncü nesil bizim- dir, diyorlar.

Şimdi Allahu Teâlâ hazretleri “Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu cehennem ateşinden ko- ruyun. Yani onlar cehennem odunu olmasınlar, cehenneme gitmesinler.” diye buyurduğu için bizim var gücümüzle çalışmamız gereken nokta; kendimizin, ailemizin, çocuklarımızın imanını korumaktır.

c. Ailemizi Müslümanlığını Korumalıyız

En büyük birinci vazifemiz ister Alman- ya'da olalım, ister Türkiye'de olalım, ister

İsveç'te olalım, dünyanın neresinde olursak olalım, ister hapiste olalım, ister esir kampında olalım, ister hastanede olalım; birinci vazifemiz imanımızın korunmasıdır. Kendi imanımızı korumak, çoluk çocuğumuzun imanını korumak, ailemizin, müslüman, mütebedeyin bir aile olmasını sağlamak, nesillerin müslüman olmasını sağlamak...

İslâm'da bakın, bir erkek müslüman bir ehl-i Kitap alabilir; yani bir hıristiyan veya yahudi kızını alabilir. Buna müsaade edilir. Şu bakımdan müsaade edilmiş. Erkek güçlüdür, ailenin reisidir. Sözü geçer, gelen kadına sahip olur, hâkim olur, çocukları kendi terbiyesi ile yetiştirmeye gücü yeter diye. Ondan müsaade etmişler. Kadının gayrimüslim bir erkekle evlenmesi İslâm'da yasaktır. Yoktur, olmaz. Gayrimüslim bir erkekle evlenemez kadın.

O neden?

Kadın zayıftır. Ailenin reisi değildir, binâenaleyh evlendiği hıristiyanın tesiri altında kalır. Çocuğa da babası, istediği terbiyeyi verir. Binâenaleyh, çocuklar İslâm'dan çıkarlar diye bu taraf yasaklanmış. Yani Bir müslüman

kız, bir hıristiyanla evlenemiyor. O tarafı yasaklamış dinimiz. Mantık ne, sebep ne?

Kendisinin dinini koruması, çocuklarının müslüman yetişmesi için. Onun için bir aile reisi, bir çoluk çocuk sahibi kimse önce imanı korumakla görevlidir. Allah bu görevi vermiş ona, emretmiş:

قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا

*Kû enfüseküme ve ehlîküme nâran.*²

“Kendinizi ve ailenizin fertleri, ev ahali-sini cehennem ateşinden koruyun.” Şimdi bu birinci vazifemiz. Evet, bu imanı korumak için her şey yapılır. Her şey yapılır. Hatta bulunduğu ülke bile terk edilir. Nitekim İslâm'da hicret diye bir iş vardır. Allahu Teâlâ hazretleri, imanını yaşayamayacağı yerde müslümanın durmamasını ve yaşayabileceği bir yere hicret etmesini emreder. Ve bir âyet-i kerîmede buyruluyor ki:

² 66/Tahrîm, 6.

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتَهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ
كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ
قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا
فَأُولَئِكَ مَا أُوْهِمُ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*İnne'llezîne teveffâhümü'l-melâiketü zâlimî enfüsihim kâlû fî-me küntüm. Kâlû künnâ müstad'afîne fî'l-ardi. Kâlû e lem tekün ardu'llâhi vâsi'atün fe-tühâcirû fîhâ. Fe-ulâike me'vâhüm cehennem. Ve sâet mesîran.*³

İnne'llezîne teveffâhümü'l-melâiketü zâlimî enfüsihim. “Meleklerin canlarını alırken, günahkâr olarak aldığı kimseler, kendi nefislerine zulmetmekte, günah işlemekte olarak canlarını aldığı insanlar; onlara melekler soracaklar.” diyor Allahu Teâlâ hazretleri.

Kâlû fî-me küntüm. “Ne durumdaydınız siz, nasıl yaptınız bu işi, nasıl böyle günah

³ 4/Nisâ, 97.

içinde, küfür içinde, yalan yanlış yollarda kaldınız?”

Kâlû künnâ müstad‘afîne fî’l-ardi. “Ne yapalım, her yerde her şeye gücümüz yetmiyordu. Tepemizde daha zalim, zorba insanlar vardı. Ne yapalım, işte yapamadık. İslâm’ı yaşayamadık. Böyle günah içinde, gayri İslâmî bir hava içinde, böyle gayri İslâmî hayatı sürerken, Allah’ın sevmediği durumdayken, işte ecel geldi; vademiz yetti.

Ölüyoruz şimdi. Ne yapalım?”

Kâlû e lem tekün ardu’llâhi vâsi‘atün fetühâcirû fîhâ. “Melekler onlara şu soruyu soracaklar: Allah’ın yeryüzü geniş değil miydi mübarek adamlar veyahut nâ-mübarek insanlar veya cahiller, gafiller, yani Allah’ın yeryüzü geniş değil miydi?” *Fe-tühâcirû fîhâ.* “Orada göç etseydiniz, burada İslâm’ı yaşayamıyorsanız şuraya giderdiniz, orada yaşamıyorsanız öbür tarafa giderdiniz.”

Fe-ulâike me’vâhüm cehennem. “İşte onların barındığı, varacakları, gidecekleri yer, sokulacakları yer cehennem olacak.”

Neden?

Günahkâr yaşadılar, İslâm'ı uygulayamadılar. Berbat bir durumdayken ecel geldi. Ve onlar cehenneme girecekler.

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا

*İlle'l-müstad'afîne mine'r-ricâli ve'n-nisâi ve'l-vildâni lâ yestetî'ûne hîleten velâ yehtedûne sebîlen.*⁴

“Ancak erkeklerden, kadınlardan, çocuklardan, bir çare bulamayan, yani göç etmek istemiş ama çare bulamamış, yol bulamamış, bir fırsat ele geçirememiş, gönlünde öbür tarafa gitmeyi yaşatmış ama bırakmamışlar. Veya parası olmamış veya yetişememiş, gidememiş, işte hudutlar var, ordular var, kontroller var. Mâlî imkânsızlıklar var.”

فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا
غَفُورًا

⁴ 4/Nisâ, 98.

*Fe-ulâike asâ'llâhu en ya'füve anhüm ve kâne'llâhu afüvven gafûrâ.*⁵

“İşte bunları Allah'ın affetmesi belki mümkün olabilir. Allah mağfiret edicidir, affedicidir.” buyuruyor.

Şimdi bu âyet-i kerîmelerden, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hadîs-i şerîflerinden net olarak anlıyoruz ki esas olan İslâm'ı yaşamaktır. Bir yerde İslâm'ı yaşamak imkânsızlaşırsa oradan göç etmek lazım. İslâm'ın yaşanabileceği diyara gitmek lazım.

Neresi ki orası?

Dünyanın neresiyse oraya gitmek lazımdır. Çünkü imanı elden gittiği zaman insan cehenneme düşecektir. Şimdi buradaki kardeşlerimizin de tabii, yani Avrupa'daki, yurtdışındaki, Amerika'daki, Avustralya'daki, dünyanın başka yerindeki kardeşlerimiz de bu ana esası düşünecekler.

Ve birinci vazifeleri, vazifelerinin en başında gelen, en önemli vazife imanlarını korumaktır, dindarlıklarını yaşamaktır,

⁵ 4/Nisa, 99.

yaşatmaktır, nesillerini müslüman olarak yetiştirmektir. Bu çok önemli bir husus.

Onun için bunun her türlü tedbirini alması lazım müslümanların. Tabii, burada yaşayan bazı kardeşlerimiz; ben biliyorum. Buranın ahlakından, okullarda verilen derslerden, çocuklar okullarda okurken edindikleri bilgilerden ayağı kayıyor diye düşünüyor. Bir kısmı şu anda çoluk çocuk sahibidir. Burada yetişmiş çocukları vardır. Bu durumları bilirler. Ayağı kayıyor, benim çocuğum elden çıkabilir diye bazıları kaçarcasına buralardan ülkesine döndüler.

Bazısının çocukları buluş çağına gelince Almanya'da annesine babasına karşı çıktılar. Boyunlarına zincirin ucunda haç taktılar. Kilişeye ilticâ ettiler, kiliseye analarını babalarını şikâyet ettiler. Bu tür olaylar oldu. Bu yaşa gelmeden çocuklarımız bize ummadığımız, ters muamele yapmasın diye çocuklarını henüz daha reşit olmadan Almanya'dan, Avrupa'dan kaçırın babalar biliyorum ben. Neme lazım, Türkiye'de söz geçiririm de burada hükümet karşıma gelir “çocuğa tesir edemezsin” diye, böyle yapanlar var.

Ama bir de memnuniyetle Şu durumu görüyoruz; burada yetiŐtiĐi halde pırl pırl yetişmiş gençler de var. Burada doĐmuŐ, burada okumuş, buranın tahsilini almış. Namazlı niyazlı, müslüman, mütedeyyin, yabancı dil biliyor. Bir meslek sahibi olmuş, elektronik mühendisi olmuş, doktor olmuş, falanca olmuş, filanca olmuş.

Demek ki böyle bir imkân da olabiliyor. Şimdi biz genel olarak düŐünmek zorundayız. Genel bir soru olarak müslümanlar burada devamlı kalsınlar mı? Veya memleketlerine dönsünler mi?

Tabii, bu kiŐinin kendi Őahsına göre deĐiŐiyor. Kendisinin tahlil edeceği bir mesele. Kendisi karar verecek; ister kalsın, ister gitsin ama İslâm'ı yaŐasın. Çoluk çocuğuna da yaŐatsın, mühim olan bu.

Ama onlar gitseler bile Avrupa'da birçok müslüman aile kalacak. Bu kesin, biz bunu biliyoruz. Hiç Türkiye'ye dönmeye niyeti olmayan birçok aile var. Bunları biliyoruz. Hatta Türkiye'ye gidip de Türkiye'deki hayata intibak edemeyip sonunda tekrar gelmiş olanlar var. Avustralya'da evini satmıŐ, villasını satmıŐ

insan biliyorum ben. “Tamam, ben artık döndüm, kesin dönüş yaptım.” dedi. İzmit’e yerleşti; fakat bir sene, iki sene üç sene dayandı. Ondan sonra tekrar Avustralya’ya gitti. Bir de böyle bir durum var, yani Türkiye’de umduğu kadar istediği durumları göremeyebiliyor insanlar.

Bütün bunlardan çıkan sonuç şu: Avrupa’da, İsveç’te, Almanya’da, Danimarka’da, Amerika’da, Avustralya’da birtakım müslümanlar şu veya bu sebeple kalacaklar. Yani bunun böyle olacağı kesin olarak görülüyor. O zaman burada yine imanlarını korumak için birtakım çalışmalar yapmak boyunlarının borcu oluyor. Yani vazife buradan üzerlerine terettüb ediyor.

d. Avrupa Ülkelerinde Kalıcı Müesseseler Kurmalıyız

Şimdi onun için birtakım insanların da zaten herkes Türkiye’ye dönse bile buralarda İslâm’ı temsilen kalması lazım birisinin. Resmî görevi ile hariciye görevi ile elçilik görevi ile kültürel görevle sanayi vesaire gelişmelerini takip etmek için zaten birilerinin de kalması

gerekecek. Onun için biz İsveç ve diğer Avrupa ülkelerinde kalıcı birtakım müesseseler kurmak zorundayız.

Ve kardeşlerimiz içinde bu vazifeyi yapacak olanların ayrımı, bu vazifelere yönelmesi ve bu vazifeleri yapmaya girişmesi lazım. Burada onun için birtakım kardeşlerimiz kararını kesin vermeli. Biz yıllar yılı biliyoruz, geldik, bize sorular soruldu. Biz sorduk, kendilerinden anladık. Müslümanlar ilk başta buraya temelli oturmaya gelmediler. Para kazanacağız, döneceğiz diye geldiler. Gönülleri Türkiye'de idi, buradan kazandıkları para ile Türkiye'den arazi aldılar. Dükkân aldılar, kiralık yerler. Kiraya verdiler aldıkları yerleri. Buradan makineleri aldılar, Türkiye'ye gönderdiler. Yani bir miktar sermaye edildikten sonra ben buradan gideceğim diye düşündüler. Şimdi durum öyle değil. Şimdi aradan yirmi beş sene geçti, otuz sene geçti.

Ben Avrupa'da şu anda aranızda olsam otuz küsur senelik insanlar biliyorum. Otuz küsur sene, yani 30 senelik insanlar biliyorum. O halde birtakım kimseler Avrupa'da kalacak. Şimdi elinizi vicdanınıza koyup da doğru

söylemek, konuşmak gerekirse işin şu tarafı var: Türkiye’de müslümana yapılan baskı buralarda yok.

Bir de o tarafı var. Yani burada başörtülü olan başörtülü geziyor, giriyor, çıkıyor; ama Türkiye’de üniversitelerde, okullarda daha çok sıkıntı çekiyor. Müslüman olmaktan dolayı daha büyük sıkıntılar çekiyor. Onun için buralarda kalacakmış gibi hazırlanmak ve çalışmak zorundayız. Onun için burada birtakım müesseseler kurmamız gerekiyor. Ve buradaki halimizin nasıl olacağını düşünmemiz gerekiyor.

Şimdi burada böyle söyledik. Tabii, ticaret yapabilir bir insan. Resmî bir görevle kalabilir. Şimdi burada kalacak olan kardeşlerimizin vazifeleri nedir?

Bir, burada kalacak olan kardeşlerimizin ilk önce kendilerinin ibadetlerinin muntazam yapacakları, ibadethanelerin derlenip, toplanıp, oturup, kalkıp, meselelerini görüşebilecekleri müesseselerini, derneklerini kurmaları boyunlarının borcudur, vazifedir bu. Bunları yapmaları lazım.

Ben Mustafa'dan duydum, Stockholm Belediyesi yer ayırmış bir camiye. Bir cami yeri ayırmış, oraya bir cami yapılacaktı. Zaten belediyeler bir yer ayırmadığı zaman bile insanlar daire tutuyorlar, kirasını veriyorlar. Cami olarak, ibadethane olarak kullanıyorlar. Şimdi bunları çok mükemmel bir tarzda, en mükemmel tarzda yapabildikleri, en güzel tarzda yapmaları lazım. İbadethanesi olacak, yetmez.

Niçin yetmez?

Çünkü ibadethane sadece namaz kılma yeri değildi Peygamber Efendimiz zamanında. Biz şimdi ibadethaneyi, camiye sadece namaz kılma yeri olarak düşünüyoruz. Peygamber Efendimiz'in zamanında ibadethane çok yönlü çalışıyordu. Bir kere bir yatılı kısmı vardı ibadethanenin. Peygamber Efendimiz'in mescidinin yatılı kısmı vardı. Ashâb-ı Suffe denilen insanlar mescitte yatıp kalkıyorlardı.

Bu bir. Demek ki uzaktan gelen insanların yatıp kalkabileceği yer, yurt gibi bir yeri vardı mescidin, Peygamber Efendimiz'in mescidinin, Ashâb-ı Suffe'nin yeri.

İkincisi, Peygamber Efendimiz mescitte bazen sabahlara kadar Ashâb-ı Suffe ile diğer mübarek insanlarla sahabesi ile oturur, sabahlara kadar sohbet ederdi. Peygamber Efendimiz'in mescidinde Kur'an öğrenilir, öğretilirdi. Hadîs-i şerîf öğretilir, öğrenilirdi. Fıkıh öğretilir, öğrenilirdi. Yani aynı zamanda mescit mektep gibi çalışırdı. Medrese gibi çalışırdı.

Binâenaleyh, yurt gibi bir yeri olması lazım burada müslümanların. Eğer Peygamber Efendimiz'in zamanı gibi bir şey, ideal, güzel bir şey yapmak istiyorsa bir ibadethanesi olacak. İbadethanesinin bir yurt gibi kısmı olacak. Barınacak yeri olacak. Bir okul gibi kısmı olacak. Tabii, sizde okullar kademe kademedir. Biz Türkiye'de okul için büyük yatırımlar yapıyoruz, büyük çalışmalar yapıyoruz. Türkiye'de biz şu anda kolejler açma durumdayız.

Okul, ilk önce ana kucağındaki çocuğa bakmak seviyesinden başlıyor. Kreş deniliyor, buna. Çalışan anneler, babalar çocuklarını oraya bırakıyorlar. Çocukların bakımı yapılıyor, beslenmesi yapılıyor. Çocuklar meşgul ediliyor annesi çalışırken. Sonra anne işini

bitirdiği zaman çocuğunu gelip alıyor, evine götürüyor; kreş.

Sonra, bunun üstünde anaokulu. Yani ilkokuldan önce bir okul. Biz anaokulunun ve kreşin çocuğun eğitiminde çok faydalı olduğunu gördük. Anaokuluna gittiği zaman bir ocuk, ilkokulda doğrudan doğruya ilkokula kaydı olan çocuktan daha üstün bir başarı sağlıyor. Çünkü sosyal hayata daha önceden irtiibat etmiş, alışmış oluyor. Binâenaleyh, ben sizlere burada bir kreş tesis etmenizi, bir anaokulu kurmanızı tavsiye ederim. Bu şart.

Ve bugün tabii hanımlara teşekkür ederiz. Bizim müslüman hanımları fedakârdır. Başka milletlerin hanımları gibi değildir. Kahır ekerler, çocuklarını canla başla yetiştirirler. Onların bir tane ocuk olur. Arkadan bir tane daha olur, bir tane daha olur. Birisi elinde, birisi eteğine tutunmuş, birisi şöyle böyle, sıra sıra onlardan yılmaz onlar.

Tabii, bu annelere, bu fedakâr, kahraman annelere madalya veremiyoruz ama çocuklarına bakmakta onlara yardımcı olmamız lazım. Yani bu çocukların bir kısmı annenin elinden

alınmalı, belli öğretmenlerin elinde yetiştirilmeli. Anne de biraz nefes almalı.

Anne de biraz bir şeyler yapabilir duruma gelebilmeli. Bakın, biz bu aile eğitim kamplarının amaçlarının içinde hanımların rahatını da düşünüyoruz. Yani hiç olmazsa senenin belli günlerinde tatil olsun. Anneler böyle biraz rahat etsin.

Yemek düşünmesin, ev işleri altında ezilmesin. Biraz böyle güzel, havalı bir yerde, temiz havalı, manzaralı bir yerde rahat etsin diye Türkiye'de de bunu düşünüyoruz. Ve anneler de bundan memnun oluyorlar. Babalar da memnun, çocuklar da memnun. İyi oluyor.

Şimdi onun için bir kreş lazım. Ben bugün çok kıymetli kardeşlerimiz için kreş şartlarının, yani kreş yapılabilecek yerlerin mevcut olduğunu gördüm, yani gezdiğim yerlerde bunu gördüm, binalarına baktım. Bir de anaokulu lazım. Tabii, bu okullarda görev yapacak elemanları yetiştirmeleri lazım. Öğretmen yetiştirmek lazım. Yani çocuklarınızın, tahsil gören çocuklarınızın bir kısmını kreş öğretmeni, bakıcısı, sağlık uzmanı, anaokulu öğretmeni, ilkokulu öğretmeni, ortaokul öğretmeni olarak

yetiştirmeniz lazım. Kız olarak, erkek olarak öğretmenleri yetiştireceğiz ki plan uygulamanız lazım. Kendi çocuklarınızı doğru, İslâmî esaslara göre yetiştirebilesiniz diye bu gerekli.

e. Çocuklarımızın Dini Eğitimi İçin MÜesseseler Kurmalıyız

Sonra tabii ne kadar güçlü olsanız, mâlî yönden kuvvetli olsanız bütün okulları kuramazsınız. O halde devletin okullarına çocuklarınız gidecek ama okullardan sonra, o okulların tatili başladığı saatten itibaren dört müdür, dört buçuk mudur, beş midir; oradan itibaren çocuklarınıza sizin sahip olmanız lazım. Onlar için bir ikinci eğitim başlaması lazım.

Bakın, Japonlardan bahsederken, bir yazıda okudum. Diyor ki Amerika'daki Japon müesseseleri, New York'taki Manhattan Adasındaki Japon şirketleri; Amerikan şirketlerinin hepsinin düğmeleri tıkır tıkır kapanır, ışıklar söner. Belli saatte böyle. Tamam, saat altı oldu. Mesai bitti. Amerikalılar evlerine gidiyor. O ışıkların söndüğü saatten sonra dört saat daha, artı dört saat, dört saat daha Japonların şirketlerinin ışıkları yanar, diyor.

Yani altı da Amerikanlar evine gider, Japonlar onlardan sonra dört saat daha çalışırlar diyor. İşte böyle çalıştığı zaman insan başarı kazanır. Bugün dünyada ekonomisi en kuvvetli olan, hazinesi en zengin olan, teknolojisi en ileri olan, parası en kıymetli olan ülkelerden biridir Japonya. Bazı konularda öncüdür, birincidir. Bazı konularda da birincilerle yarışan seviyededir.

Bu neden oluyor?

İşte Amerikalıların tatile başladığı saatten itibaren dört saat daha çalıştığı için. Bizim çocuklarımız da öteki çocuklar saat dördte, ikinci vaktinde okulu bitiriyorlarsa artı ondan sonra bizim ayrı bir eğitimi vermemiz lazım çocuklara. Çocuklarımızın her birinin birer ateş parçası gibi, iyi bir eleman olarak yetişmesi lazım.

Japon kralı, imparatoru Avrupalıların, Amerikalıların gelip kendilerini yendiklerini görünce, basit bir iktidara sahip kendisi, kendi kavmi; gelenler ileri insanlar, teknolojileri ileri. Gençlerden eleman seçmiş, bunları Avrupa, Amerika ülkelerine tahsile göndermiş. En seçme elemanları tahsile göndermiş. Bu ilk

tahsile gönderdiği heyeti, öğrencileri huzuruna kabul etmiş. Konuşma yapmış, demiş ki:

“Bakın, siz Japonya için çalışacaksınız. Çok iyi yetiştirmeniz lazım kendinizi. Gittiğiniz yerde bilgileri çok iyi alacaksınız ve Japonya'ya getireceksiniz. Biz bu adamlarla yarışıyoruz. Japonya'yı kalkındıracağız, ileri götüreceğiz.” demiş. Tamam, iyi güzel. Her birine birer tane hançer hediye etmiş.

Hançer, tamam. Demiş ki: “Ya bu işi başarılırsınız ya da başaramazsınız Japonya'ya dönmeyin. Öldürün kendinizi, vurun hançeri kendinize. Canınızı şey yapın, öldürün kendinizi.”

Yani bu ne demek?

Ne yapıp yapıp mutlaka iyi yetişeceksiniz demek. Biz de çocuklarımızı böyle yetiştirmeliyiz.

Avustralya'da gençlerin yetişmesi için şöyle bir metot uygulandı. Okul açmak istiyoruz. Okul açmak büyük para istiyor. Büyük sermaye istiyor. İşçilerden bunu toplayamıyoruz, başka yerden sağlayamıyoruz. Tamam, çocuklarımız devletın okullarına gitsin. Ama yurt

açıyoruz. Yurda çocuklar geliyor. Okuldan sonra bu bizim kardeşlerimiz o çocukların üzerinde çalıştığı derslere yardımcı oluyor. Onlara ilave bilgiler veriyor. Ve böylece hem müslüman kalmalarını hem ibadetlerini yapmalarını hem de okuldaki eksiklerini telafi etmelerini, iyi bir insan olarak yetişmelerini sağlıyor. Siz de böyle yapabilirsiniz.

Yani ne yapacaksınız?

Kendi başınıza okullar açmadığınıza göre, kolejler açmadığınıza göre okuyan çocuklarınıza okul saatleri dışında kâim olacak müesseseler kuracaksınız. Onlara ilave dersler vereceksiniz. İlave konuşmalar yapacaksınız. Çocuklar böylece faydalı yetişecek. Kendi elemanlarınız yetişmiş olacak yani. Cemaatinizin, cemiyetinizin içlerinde yetişecek elemanları böylece yetiştirmiş olacaksınız.

Hepinize bulunduğunuz ülkenin dilini en iyi şekilde öğrenmenizi tavsiye ederim. Mustafa bana itimat etti. Ben şu kelime nedir, bu kelime nedir diye soruyorum arabası ile gelirken, hocam sen İsveç'te kalsan İsveççeyi çabuk öğreneceksin falan dedi.

Evet, yabancı dili çok iyi öğreneceksiniz. Su gibi konuşacaksınız, fasih konuşacaksınız, edebî konuşacaksınız. Sizin konuşmanıza, telaffuzunuza, anlatımınızdaki güzelliğe, edebiyatınıza, üslubunuza hayran kalacak tarzda o kadar güzel konuşacaksınız. Yabancı dil öğrenimi bu kadar önemli.

Neden?

İki sebepten. Bir, onlara zamanı gelecek, İslâm'ı anlatacaksınız. İki, siz onların mevcut bilgilerini okuyup o bilgileri müslümanların kullanmasını sağlayacaksınız.

Onların bilgi seviyesini yakalamak bakımından, onların görgülerini kazanmak bakımından, hani Japon imparatorunun seçtiği insanlara “Gidin, onların bilgilerini öğrenin. Memlekete bilgili gelin.” dediği gibi siz de o bilgileri kazanmış olacaksınız kadınlar ve erkekler olarak.

Şimdi bizim şoförümüz söyledi?43.26. Karda, kışta, tipi içinde buraya geldik. Diyor ki bizim arabayı kullanan hanımefendi çok güzel araç kullanıyordu, hoşuma gitti. Yani bir kadın arabayı erkeklerden daha iyi kullanıyor, güzel.

Yani her şeyin en güzel tarzda yapılmasını öğreneceğiz. Ben şahsen kendi hanımına da ehliyet aldırđım. Yani valide hanım da araba kullanıyor. Ona da ehliyeti aldırđım. Hani bazıları diyorlar ki “Kadınlar ehliyet alır mıymış?” Bazıları hanımlarına ehliyet aldırđıyor. Yanlış.

f. Müslüman Hiçbir Yönden Eksik Olmamalıdır

Bu lazım. Neden?

Hiçbir yönden bizim kimseden eksiğimiz olmaması lazım. Şimdi ben Türkiye'ye döndüğüm gibi kompüter çalışmaya başlayacağım. Türkiye'ye gittiğim zaman en son sistemine kadar, iştahım öyle yani, çok kabarmış iştahım var içimde.

Kompüteri en son sistemine göre öğreneceğim. Bir tane kompüterim var ama daha başka şeyler duydum. Bunun için gerekli bütün yatırımları yapacağım, gerekli bütün masrafları yapacağım. Bizim hacı hanıma da inşaallah aynı şekilde kompüter öğreneceğiz.

Neden?

Kompüter birçok işleri çok kısa zamanda, çok daha düzenli yapmayı sağlıyor. Bilginin evrilmesini, çevrilmesini sağlıyor. Ve iyi kullanılmasını sağlıyor. Çok kuvvetli bir araç. Kompüter sayesinde birçok işlemler çok daha kısa bir seviyeye iniyor, çok daha düzenli yapılabiliyor. Bunu yakalamamız lazım. Biz bizimle mücadele eden, bize düşmanlık besleyen insanlardan daha geride kalırsak yakışmaz.

Müslümanın mutlaka en ileride olması lazım. En üstün olması lazım, en mükemmel olması lazım. Çünkü mükemmel olan insana hayranlık duyar öteki insanlar. Yani biz İslâm'a reklam yapmak istiyorsak İslâm güzeldir demeye lüzum yok. Sen güzel bir insan ol da İslâm'ın güzel olduğunu karşındaki seni görerek kabul etsin. Ha, tamam. Bak, Müslümanlık ne güzel bir şeymiş, anlar.

Yani sizin halinize baksın, halinize bakıp anlasın. O bakımdan hepinizden yabancı dili boşlamamanızı, savsaklamamanızı, ciddiye almanızı istiyorum. Benim Almanya'da bir müddet bulunduğum zamanlar oldu. Altı ay kaldım, daha fazla kaldım. Ben İngilizce okumuştum, Arapça okumuştum, Farsça okumuştum.

Ve zihnimi Almanca ile yormak istemiyordum. Ve Almancayı istemeye istemeye öğrendim. Çünkü profesörlükte ikinci bir dil öğrenme mecburiyeti vardı. İmtihana girecektik. Almanca hafızamı yoracak diye istemeye istemeye öğrendim Almancayı. Yani öğrenmeyi istemeye istemeye, mecburen Almancadan biraz şey yaptım.

Şimdi orada altı ay kaldığımız zaman, orada 10 yıl, 15 yıl kalmış işçi kardeşlerimizle bir yere gidiyorduk. O derdini anlatamıyordu, ben daha iyi anlatıyordum. Halbuki ben Almancayı öğrenmek istemeyen bir insandım. Daha iyi anlatıyordum.

Bu neyi gösteriyor?

İşçi kardeşlerimiz lisanı öğrenmeye heves etmiyor. Önemsemiyorlar. Yani benim Almancayı öğrenmek istemediğimden daha beter onlarda Almancayı veyahut yabancı dili öğrenmek istememe arzusu var. İstemiyorum diyor, öğrenmeyeceğim diyor. Bu yanlış muhterem kardeşlerim, madem bu ülkede kalacaksınız. Bu lisanı çok güzel öğrenmeniz gerekiyor. Çok mükemmel bir tarzda bu lisanı öğrenmeniz icap ediyor. Bu, ikinci bir husus.

Dînî müesseselerinizi kuracaksınız, dînî müesseselerinizin elemanlarını yetiştireceksiniz. Dînî müesseseniz sadece cami değil. Caminin yanında yurt, yurdun yanında medrese, okul... Eğer okul kuramadığınız yaşta çocuklarınız varsa onların okul saatlerinden sonra onlara yardımcı olacak kurslar kurmak zorundasınız ve çocuğunuz üniversitede bozulmamalı. Çocuğunuz lisede bozulmamalı.

Şimdi ben Almanya'da ve Avustralya'da böyle camide hizmet eden, imamlık yapan, ezan okuyan, Kur'an okuyan gençler biliyorum. Avustralya'da vardı mesela, mühendis. Mühendislik tahsili yapmış, Avustralya'da okumuş. Ama camide mükemmel hocalık yapabiliyor, vaizlik yapabiliyor. Yani Avustralya'da okuduğu halde bozulmamış.

Siz de çocuklarınızı böyle yetiştirmek zorundasınız. İsveç'te okuyacak ama şaşdırmayacak, bozulmayacak. Uyuşturucu kullanmayacak. Namazını, niyazını bırakmayacak. Bar, pavyon vesaire kötü yollara ayağı kaymayacak. Var gücümüzle bunu sağlamak için keselerin ağzını açacaksınız. O çocukların doğru yolda kalması için çalışacaksınız.

Sonra burada bizden ileri teknoloji var. Bunlar elektriklerini atom santralinden sağlıyorlar. Bizim atom santralimiz yoktur.

Bunların ileri teknolojileri var. ... otobüsleri var, kamyonları var, rulmanları kaliteli, çelikleri kaliteli, en böyle güzel falan, tamam. Bunların gelişmiş teknolojilerini her çağda öğreneceksiniz. Yalnız tabii ben teknolojik şeyleri kullanmaktan da biraz çekiniyorum.

İlmin iyisi, kötüsü olmaz. Her ilmin öğrenilmesi lazım gelir. Teknik ilimler dediğimiz işte bu mühendislik, makine mühendisliği, elektrik mühendisliği, elektronik mühendisliği; bunlar tamam. Doktorluk, eczacılık, bunlar tamam. Ama bunun yanında sosyal bilimler de gelir. Sosyoloji, sosyal psikoloji, psikoloji, daha başka neyse hangi ilimler varsa, tarih, edebiyat; bunları da çok iyi öğrenmemiz lazım.

Bu ilimler bunlardan daha az değil. Daha az önemli değil, bu ilimlerin de büyük önemi var. Bu ilimlerde de çok iyi yetişmesi lazım. Küçük İsrail'de bile böyle sosyal konularda görev yapan bir sürü uzmanın olduğunu

senelerce önce okumuştum. Yani nispet olarak çok yüksek.

Amerika'da da teknik konularda olduğu kadar sosyal konularda da hizmet veren uzmanların sayısının çok fazla olduğunu okumuştum. Türkiye'de az olduğu için elemanlarımız sosyal bakımdan, halkımız sosyal bakımdan problemlerin içinde.

Dertleri var, problemleri var. Bana sorulan sorulardan biliyorum. Ailesinde problem var, işyerinde problem var, kültüründe problem var. Kafasında bunalım var. Bunların çözülmesi için sosyal konularda uzman insanların bunlara yardımcı olması lazım.

g. Her Alanda Müslüman Terbiyeli ve Ahlaklı Olmalıdır

Onun için sosyal konular, teknik konulardan geri değildir. İnsanı kurtarıyor. Siz bir insanı kurtardığınızı zaman onun bütün bilgisi ve tecrübesini hayra çekmiş ve hayırda kullanmış oluyorsunuz.

O halde insanı kurtaracak, insanı bilgilendirecek, insanı faydalı eleman hâline getirecek, insanla ilgili ilimler, toplumla ilgili

ilimler, insan ruhu ile ilgili ilimler, insan terbiyesi ile ilgili ilimler çok önemlidir.

Bizim kardeşlerimiz randevuya dakikasında gelecek. Bizim kardeşlerimiz dakik çalışacak. Bizim kardeşlerimiz planlı çalışacak. Bunlar makine değildir. Bunlar teknik konular değildir, sosyal konulardır ama burada çok kuvvetli, çok dikkatli, çok iyi yetişmiş olması lazım.

Bir toplum ancak bu şekilde kuvvetli olabilir. Yani sadece teknik cihazlarıyla değil. Bu mânevî cihazlarıyla, sosyal cihazlarıyla insanla ilgili elle tutulmaz, gözle görülmez ilimler, insan ilimleriyle ilgilendiği zaman başarılı olur. Onun için bu konulara da önem vereceksiniz.

Avustralya'da *social worker* diye böyle birtakım görevliler var, bilmiyorum İsveç'te de var mı veya Almanya'da da var mı. Onlar böyle bir topluluğun fertlerinin meseleleri ile ilgilenmek üzere bir memuriyet de kurmuşlar. *social worker*, sosyal görevli diye. Bunu yoksa bile bizim kendimiz yapmalıyız, kendi şeylerimizle. Mustafa'dan memnun oldum, hoşuma gitti. Mustafa sosyoloji dersi almış. Yani güzel tamam.

Sosyoloji ne demek?

İçtimai konularla ilgili bilgiler demek. Yani toplumla ilgili, insan topluluğu ile ilgili malumat demek. Bunları öğreneceksiniz. Sonra buranın ilmî seviyesini yakalayacaksınız. Yani buranın, bu toplumun ilim seviyesi neyse bizim ondan aşağıda olmamız lazım. Bu bilgiyi yakalayacaksınız.

Biz bunlardan daha üstünüz. Yalnız bizim teknik seviyemiz az olduğu için bunlar bize tepeden bakıyor. Biz sosyal konularda bunlardan üstünüz. Bunlar teknik konularda bizden üstün. Biz ahlakta üstünüz, imanda üstünüz. Bunlar dünyevî hususlarda bizden üstün.

Yalnız bu dünyevî konulardaki üstünlükleri ile bize baskı yapıp sanki bizim imanımız da ahlakımız da kötüymüş gibi bir hava meydana getiriyorlar. Yani onların o konudaki üstünlüğü yüzünden bizim pırıl pırıl imanımız, İslâm'ımız gölgeleniyor. İslâm'a leke gibi oluyor yani bu durum.

Onun için, bizim onlardan hiç eksik yanımızın olmaması lazım. Teknik konularda gayet iyi yetişmemiz gerekiyor. Sizlere

Avustralya'daki kardeşlerime de tavsiye etmiştim. İşçi olmaktan kurtulmanızı tavsiye ederim. İşçi olmaktan kurtulacaksınız, patron olacaksınız. İşyeri açacaksınız, küçük de olsa ticarete gireceksiniz veyahut daha başka bir şeye gireceksiniz. Bütün saatlerinizi heba eden, sizi böyle bir değirmenin çarkları arasına taneyi alıp da taneyi öğüttüğü gibi parça parça edip, tozunuzu çıkartan yaşam tarzından kendinizi kurtaracaksınız. Daha rahat bir yaşam tarzı sağlayacaksınız. Kazandığınız rahatlıkla İslâm'a hizmet edeceksiniz. Unvanınızla İslâm'a hizmet edeceksiniz. Bilginizle İslâm'a hizmet edeceksiniz.

Okumaya vaktiniz olacak, kendinizi geliştirmeye vaktiniz olacak. Onun için, yani artık ben Avustralya'da kardeşlerime dedim ki: Yani şu *highway* üzerinde, karayolu üzerinde bir tezgâh kursak, gösterdim. Gittim gösterdim yani böyle karayolunda otomobille durduk. Şurada muz satıyorlar, ananas satıyorlar, kivi satıyorlar, yanaştık oraya. Muz kaç para, bilmem nedir falan. O dedim, tumbul işçi hanımı, böyle yani bizim köylü kadın dediğimiz tipten, tezgâhı kurmuş. Biz de orada alışveriş yaptık.

Kivinin bir tanesi bir dolar veya dört tanesi bir dolar. Beş altı araba biz oraya yanaştık. Ver iki kilo muz, ver üç tane ananas. Ver sekiz tane kivi. Ver dört kilo üzüm, ver bilmem ne falan derken tezgâhı bitirdik. Kadın dedi oturun. Bir hesap yapalım, bu muzdan şu kadar kazandı. Kividen bilmem şu kadar kazandı. Bilmem neden bu kadar kazandı.

Bizim burada, bu kadınla yaptığımız alış-verişle bu, şu kadar kazandı. Şu kadar güne çevirirse, bak sizin aldığınız maaşın dört katını aldı kadıncağız. Tahsili yok, sizin kadar emek sarf etmiyor. Tezgâhın başına oturmuş, sizden dört kat fazla kazanıyor.

Bu nedir?

Ticaretin bereketidir. Sen ne yapıyorsun, karşımdakine soruyorum.

Ford fabrikasının oto boyamasına alıyorlar bizimkileri. Neden başkaları gitmiyor. Bizimkiler bu tehlikeden habersiz, boya fabrikasına gidiyor; zehirleniyor. Boyanın tozlarını teneffüs ettikçe zehirleniyor. Kanser oluyor, hasta oluyor, kanı birtakım hastalıkları uğruyor. Oraya alıyor.

Maden işçiliğine alıyor Almanya'da. Nedir kardeşlerimizin çoğu, yeraltında maden işçisidir. Ter döker, böyle yerin yedi kat altında. Kazma sallar, kömür çıkartır.

Yazık değil mi, niye Alman gitmiyor oraya?

Niye bizim kardeşimiz gidiyor? Belki biraz fazla para veriyorlar ama yazık değil mi benim kardeşim niye gün görmeyen, yerin altındaki tehlike içindeki, sular altındaki bir göçük olduğu zaman hayatı tehlikeye girecek yerde ne için çalışsın? Niye böyle günlük güneşlik yerde çalışmasın, niye güneşli havada, çoluk çocuğu ile şey yapmasın?

Şehirde kiralar pahalıymış. Gelin böyle bir yere, alın bir çiftlik evi. Üç aile burada otursun, koyununuzu beslersiniz. Tavuğunuzu beslersiniz, taze yumurta yersiniz. İşinizi halledersiniz.

Ne işiniz var Stockholm'ün içinde? Böyle en sıkışık yerde, en dar, evlerde çamaşır makinesi yok. Alt katta müşterek çamaşırhane var. Biz koridorlardan gittik oraya, çamaşır

yıkamaya. Korktum yani birisi suikast yapmak istese apartmanın en altındaki koridorlarda.

Yani sosyal hayatınızı değiştirmenizi tavsiye ederim. Kendiniz daha güzel yaşama la-yıksınız. Yaşamalısınız, bunlardan bir eksik ta-rafınız yok diye kendinizi dzenleyeceksiniz; oturup, kalkıp konuşacaksınız. *Social worker* yani sosyal hizmetlerle görevli hizmet yapan kardeşlerimiz danışacak.

İstişare edeceksiniz; mesleğinizi geliştireceksiniz, işinizin cihetini değiştireceksiniz. Daha sıhhatinize uygun, sizi daha çok rahat et-tiren, hanımınızı da daha fazla ilgilendiren, çocuğunuzun terbiyesi ile daha fazla ilgilenmenize sebep olan bir iş dalı kuracaksınız. Ya-bancu dil öğreneceksiniz, ticaret yapacaksınız. Birtakım güzel konularda uzman olmaya çalışacaksınız.

şimdi sizden kardeşlerimiz mektup getir-mişler, Danimarka'dan soru soruyor. şimdi bu-rada muhasebe işi var. Biz bu işe devam ede-lim mi falan diye. Bu soru çıktı yani, zarfın içinden. Devam edin yani, bu gibi işe. Başka-larının bilmediği hukuk işleri vesaire bu gibi iş-lerde uzman olun. Yani başkası size muhtaç

olsun, siz bu işleri güzel yapın. Ve ondan sonra da bunun avantajlarından istifade edin.

Kirada durmayın, tavsiyelerimden birisi. Devlet kredisini alın. Almaya hakkınız vardır dînî bakımdan. Yani bu adamların kendi kanunlarına göre müsaade ettikleri meşru saydıkları şeylerden burada oturan müslümanlar istifade edebilir. Etmesi lazımdır, bunların dînî mahzuru yoktur. Bunları hocalara sorduk biz, fakihlere sorduk.

Fransa'da mesela bir işçi bir ev aldığı zaman devlet yardım ediyor. Eğer çoluk çocuğu fazlaysa daha çok yardım yapıyor. Bu aldığı evin bedelini her ay kira gibi ödüyor. Bu ödediği, bunu yapmadığı zaman kirada oturduğu zaman ödediği paradan daha az. Hem kiradan daha az taksit ödüyor hem de ev sonunda kendisinin oluyor. Bu fırsatı kaçırmayın. Müslümanın eline geçmiş bir fırsattır.

Binâenaleyh, her biriniz ev sahibi olun. Ama İsveç'te nasıldır bilmiyorum. Burada bu işleri bilen kardeşlerimiz var. Mesela şehrin içinde bir apartman dairesi alacağınızda şehirden mesela 30 kilometre, 40 kilometre uzakta bir müstakil ev alın. Şehrin dışında biraz temiz

havaya geçin. Biraz bu şehrin kalabalığından kurtulun. Biraz serbest hareket imkânınız olsun. Öteki zaman arsanın bir tanesine mescit yaparsınız, bir tanesine de okul yaparsınız. Daha başka şeylerde de kullanırsınız; ama apartmanın içinde kimin evine misafir gitse feleğini şaşırıyor. Misafir geliyor; kadınları nereye oturtacak, erkekleri nereye oturtacak şaşırıyor. Biraz büyük araziler edinmeye çalışın.

h. Bulunulan Yerin Vatandaşlığına Müracaat Edilmeli

Başka bir tavsiyem; buraların vatandaşlıklarına müracaat edin. Cebinize bir vatandaşlık vesikası sokun. Böyle bir imkân elinizde bulunsun. Neden?

Bunun ileride avantajları olabilir size, birtakım faydalar sağlar. Onun için bunu ihmal etmeyin. Almanya'daki kardeşlerimiz de yapsın, İsveç'teki kardeşlerimiz de yapsın. Bir vatandaşlık vesikası elinde bulunsun. Bunu da ihmal etmeyin, bazıları yapmıyorlar.

Mekke-i Mükerreme'de, Medine-i Münevvere'de adamlar gelmişler, yalvarmışlar

bundan otuz, kırk sene önce. Hacı Efendi, ver nüfus kâğıdını.

Ne olacak?

İşte seni Suud vatandaşı yapacağız. İstemem ben, Suud vatandaşlığı falan. Ben Türk vatandaşlığından vazgeçmem demiş, almamış. Şimdi Suud vatandaşı olmak şu günlerde yani hazineye sahip olmak gibi bir şey. Çok avantajları var, ne olurdu be adam yani ne olurdu cebinde bir de Suud vatandaşı vesikası olurse. Dışarıdan biri olduğu zaman işyeri açamıyor; ama Suud vatandaşı olduğu zaman açabiliyor.

Siz böyle bir vatandaşlık bulabilerseniz kendinize sağlayın. Bir tane de bize sağlayın ben de memnuniyetle kabul ederim. Bunda da ihmaliniz olmasın.

Bazı kardeşlerimizi duydum. Burada oturmuşlar birlikte. Sonra buradaki oturum haklarını yakmışlar. Bunlar doğru değil. İnsanın elinde çeşitli alternatifler bulunmalı. Dünyanın bin bir türlü hali var, biz buraya şimdi işçi olarak geldik. Bir zaman sonra öğretmen olarak, bir zaman sonra İslâm'ı tebliğ edilecek

insanlar olarak geliriz. Çeşitli imkânları kullanmamız gerekebilir.

Sen Türk vatandaşı olarak bir yere gidemezsin de başka bir yerin vatandaşı olarak rahatlıkla girip çıkarsın. Suud da bizim. Amerika'dan tanıdığımız derviş, ihvan kardeşlerimiz var, hacca gelmişler.

Suud gümrüğündeki asker bakmış, Amerikan vatandaşlığı belgesi. A, Amerikalı mısınız? Evet, Amerikalıyım. Müslüman mısınız? Evet, Müslümanım. Ağzı açık kalmış. Neredeyse içine sinek kaçacak! Şaşırmış, ne olacak? Bir insan hem Müslüman hem Amerikalı olunca polis hayran kalıyor yani. Hayret etti.

A,sen İngilizce de biliyor musun? Biliyorum, ne var yani. Allah Allah! Hem de müslüman mısınız? Evet, müslümanım. Hem de Amerikan vatandaşı mısınız? Evet, şaşırıyor. Tamam, tebrik ettim seni. Avantajı elde etmek lazım. Bize vermiyor vizeyi.

Ben Türk vatandaşayım, müslümanım vermiyor. Ben de gideceğim, gidemezsin. Riyad'a gideceğim, gidemezsin. Amerikan vatandaşı olunca imkân sana diyor. Nereye istersen

dolaş. Ben Türk vatandaşı olarak oraya gittiğim zaman bana verdiği maaşın Amerikan vatandaşı olduğun zaman, aynı işi yaptığımız halde iki mislini veriyor Amerikan vatandaşına. Aynı statüdeki iki işçi birisi Türkiye'den gitse aynı işi yapıyor; öteki Amerikan vatandaşı, Amerika'dan gelince aynı işi yapıyor. Birisi öbürküsünün iki misli maaşı alıyor. Amerikalı imzayı öyle attırmış, iki misli maaş alacak diye.

Amerikalının giremediği ülke yok ama benim bir ülkeye gidebilmem için yeşil pasaport ve vize almam gerekiyor. Hâlbuki eskiden gerekmiyordu. Ben geçen sefer Danimarka'dan, İsveç'ten, Almanya'ya gittim. Benim damadım, kızım gelemediler. Vize vermedi Almanya. Tabii, ben Türkiye hükümetinin başında olsam bilirim yapacağımı. Yani bunu onların burnundan fitil fitil getiririm.

Avustralya Konsolosluğuna gittik. Türkiye'de Avustralya şeyine vize alacağız. Binanın dışında bekleyin, diyorlar. Binanın içi apartman. Sokakta bekletiyorlar, vurdum tekmeyi kapıya. Girdim içeri. Dairenin kapısı kapalı, bastım zile. Kim o? Esad Coşan, dedim.

Randevum var, dedim. Kapı açıldı. Girdim içeriye. Öbürküler merdivenlerde oturuyor. Üzüldüm yani, şurama bir şey saplandı. Üzüntü, sancı saplandı, şurama. Merdivende oturuyor yani, apartmanın merdiveninde. Bu kadar hay-siyetsizlik olur mu? Ben orayı yıkarım. Kafasında parçalarım ben o vize sınavını.

Oraya da gidilmez ama bu neden oluyor?

Bizim hükümetin kusurundan, bu gibi meseleleri hazmetmemizden oluyor yani. Reaksiyon göstermemizden oluyor. Biraz da oradaki adamların rüşvet almak istemesinden vesaire-den falan kaynaklanıyor galiba zorluk çıkartıyor. Parayı veren öbür taraftan işini görüyor falan gibi şeyler.

Her neyse, yani netice itibari ile Müslüman insan her yerde azizdir, kıymetlidir, iz-zetlidir, itibarlıdır. Vatandaşlıkların hepsi bulunsun elinde. Sonra kullanır, ne yaparsa yapar. Canı isterse burada oturur, canı isterse Türkiye’de oturur. İsteddiği zaman girer, istediği zaman çıkar. Böyle kötü muamelelere mâruz kalmaz.

Onun için sevgili kardeşlerim, tabii niha-yet ben bir misafir hocayım. Sizin bütün iç me-selelerinizi çok iyi bilmiyorum. Tavsiyelerim bunlar. Bu, bulunduğunuz ülkenin bu dilini öğ-renin, vatandaşlık belgesini yanınıza alın.

Kredilerinden istifade edin, evinizi işyeri-nizi kurun. İşçilikten kurtulup doğru düzgün bir patron hâline kendinizi getirmeye çalışın. İşle-rinizi mümkünse birleştirip şirket halinde şey yapın.

Derneklerinizi kurun, camilerinizi kurun. Okullarımızı kurun. Kurslarınızı kurun, çocuk-larınızı küfre kaptırmayın. Çocuklarınız kâfir olmasın. Siz cennete girerken Zebaniler ço-cuklarınızı gözünüzün önünde sürükleye sürük-leye savurup, cehennemın ateşinin içine atıp, orada yandığını Allah size göstermesin.

Çocuklarınızı müslüman yetiştirmeye dik-kat edin. İsterseniz de bütün bu hazırlıkları yaptıktan sonra yine de beğenmezseniz bu-rayı, buyurun Türkiye'ye hoş geldiniz, sefa gel-diniz. Başımızın üstünde yeriniz var, Türki-ye'de oturun. Ama bu hazırlıkları burada ya-pın, yapmazsanız vazifenizi yapmamış

olursunuz. Yapın, beğenmezseniz çıkın gelin; ama yapın.

Bu çalışmalarını yapın, bu müesseselerini kurun. Oralara sağlam yerleşin, oralarda kendinize sığıntı muamelesi yaptırtmayın. Benim Almanya'dan İsveç idaresine karşı daha bir puan verdim yani ben, daha bir takdirim oldu. Almanya işçi diyor gelen insanlara. Burası muhacir, göç etmiş gelmiş insan diyor. Avustralya'da da öyle. Avustralya işçi demiyor. Yeni gelen vatandaş muamelesi yapıyor. Bu daha haysiyetli bir şey.

Ötekisi biraz daha yani tepeden bakıyor. Bu benim işçim istediğim zaman çalıştırırım. Maden ocaklarında ciğeri delinirse, beli fıtık olursa kambur olursa o zaman kalksın gitsin memleketine. Tepeden bakıyor; ama burası diyor ki gelsin vatandaş olsun. Burası biraz daha güzel.

Burayı önemli kılan bir başka şey var: İsveç hükümeti sosyal çalışmalara değer veriyor. Bu çok modern bir durum. Böyle sosyal konularda çalışanlara yardım ediyor. Bu da çok güzel bir şey. Bir dernek kurduğun zaman, bir sosyal çalışma yaptığın zaman sana yardım

ediyor. Sen bizim yapacağımız işi yaptın. Sağ ol, aferin, teşekkür ederiz gibilerden.

Onun için sosyal çalışmalara çok önem verin. Bakın, biz bunu sadece İsveç'te yapmıyoruz. Türkiye'de kadın dernekleri kurduk, yüzlerce kadın derneğimiz var. Kadın, aile derneğimiz var. Kültür ve çevre dernekleri kurduk.

Yüzlerce derneğimiz var. Tüm çevreyi düzenlemeyi düşünüyoruz. Yeni bir çevre, tertemiz bir çevre. Hem de pırıl pırıl bir kültür, huzurlu bir yaşam, sağlıklı bir ruh yapısı, onun için çalışıyoruz.

Bunu istiyoruz, Türkiye'de bunu kurduk. Ve ben kardeşlerime bir aile toplantısında yüzlercesi karşıma geldiği zaman söylüyorum. Dergide yazıyorum. Yazıklar olsun size ki eğer bir yerde oturuyorsunuz da orada bir dernek kurmamışsanız yazıklar olsun size! Yazıklar olsun size diyorum.

Neden?

Tembel tembel oturuyorsunuz. Dernek kuracaksın, sosyal çalışma yapacaksın. Kültür çalışması yapacaksın, orada bir aktivite olacak, bir hizmet olacak. Onun için burada bu

takım çalışmaları yapmanızı tavsiye ediyorum size.

Amacımız nedir?

Sizi bir kere rahat yaşama ulaştırmak. Rahat yaşama geçmek için şu vazifeleri yapmanız. İkincisi imanınızı kurtarmak, âhirette başınıza bir dert gelmesin diye tedbir almak. Her iki yönden de çalışmalar yapmanızı diliyorum.

Hepinize teşekkür ederim. Allah hepinizden razı olsun. Allah büyüklerimizin şefaatine hepimizi nâil eylesin.

es-Selamu aleyküm ve rahmetullah.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

30 Zilka'de 1415 / 30.04.1995

Almanya

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

